

«فرهیختگان» از جدیدترین رآکتور هسته‌ای ساخت چشم‌بادامی‌ها گزارش می‌دهد که به آنها در تولید انرژی پاک و پایدار کمک می‌کند

خورشید مصنوعی هم از شرق می‌آید

فرهیختگان دانشگاه

شماره مسلسل ۳۴۴ | شنبه ۲۲ آذر ۱۳۹۹ | ۱۶ ربيع الثانی ۱۴۲۲ | ۱۲ دسامبر ۲۰۲۰ | شماره ۲۰-۵

Sat | 12 Dec 2020 | Vol. 12 | No. 3205 | 16 Pages

www.fh.u.ir

گزارش «فرهیختگان» از فعالیت گروه‌های جهادی در سبیل اخیر

جهاد دانشجویی برای بازسازی مناطق سیل‌زده بوشهر

«۵»

«فرهیختگان» از راه‌اندازی مدارس علوم و معارف سازمان سمای دانشگاه آزاد اسلامی گزارش می‌دهد

ایده‌ای برای پیوند مدرسه و حوزه

«۲»

تهدید مهلت ثبت‌نام وام‌های دانشجویی تا ۱۵ دی‌ماه

«۵»

مصوبه حمایت از دانشجویان دکتری محقق نشده است

«۵»

اختصاص ۵ درصد ظرفیت رشته پرستاری به بهیاران در کنگور

«۲»

غنی‌سازی هسته‌ای اقتدار ملت و کشور را تضمین کرد

«۵»

چه خبر از دانشگاه

طرح‌های مباحثاتی در حوزه تفسیر و نهج البلاغه در دانشگاه آزاد اسلامی اجرایی می‌شود

مراسم افتتاح و توجیه طرح «اندیشه تمدن‌ساز» در دانشگاه آزاد اسلامی استان گلستان با حضور محمد شریفانی، مسئول نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه آزاد اسلامی به صورت مجازی برگزار شد. شریفانی در این جلسه گفت: «همگان می‌دانیم که هدایت بشر از مقام ربوبی به پیامبران سپرده شده و «وَجَعَلْنَا هُمْ أُمَّةً یَهْدُونَ بَأْمُرِنَا» (انبیا/۷۳) و انبیا نیز با کتب آسمانی یکی پس از دیگری به هدایت مردم پرداختند. «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ» (حدید/۲۵). آخرین پیک آسمانی قرآن بود که به پیامبر اسلام (ص) ابلاغ شد و این امانت تا قیامت چراغ راه است. «لَا نُذَرِّکُمْ بِهِ وَ مَن بَلَغَ» (انعام/۱۹). قرآن حاوی هزاران موضوع راهبردی است که محققان قرآن‌شناس در موسوعه‌ها و فرهنگنامه‌ها آورده‌اند. وی افزود: «در میان اندیشمندان اسلامی، افراد معدودی دارای فکر سیستمی و نظام‌وار بوده‌اند. فکر نظام‌یافته یعنی فکری که حداقل از چهار مولفه هدف‌مندی، روش‌مندی، اصول و قواعد بایسته و نبایسته و مبانی محکم و قابل قبول برخوردار باشد. فکر نظام‌مند، به انسان امید، انگیزه و مسئولیت عطا می‌کند. شریفانی خاطرنشان کرد: «شخصیت‌هایی مثل شهید صدر، شهید مطهری و آیت‌الله مصباح‌یزدی دارای فکر نظام‌مند بودند که مکتوبات آنان بر آن گواه است. همچنین از جمله شخصیت‌های معاصر که دارای فکر سیستمی و تعریف‌شده هستند، مقام معظم رهبری (حفظه‌الله) هستند که حدود ۵۰ سال قبل در حوزه انتقال معارف به نسل خود «طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن» ارائه دادند. کتاب مذکور، علاوه بر نکات فراوان درون آن، به ما فکر سیستمی را القا می‌کند و الگویی می‌شود که ما هم فراخور عصر جدیدی که در آن قرار داریم، روش نوینی را در انتقال معارف از خود درآندازیم. مسئول نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه آزاد اسلامی با بیان اینکه از نظرات اساتید در ارائه الگوی نو در انتقال معارف استقبال می‌کنیم، افزود: «طرح‌های مباحثاتی در حوزه تفسیر و نهج البلاغه به‌زودی اجرایی می‌شود.» در ادامه این جلسه، حمزه شریفی دوست مدیر امور اساتید معارف و تامین محتوای نهاد رهبری در دانشگاه آزاد اسلامی، استان گلستان را حائز مقام اول در کشور از نظر میزان مشارکت کمی اساتید در طرح معرفی و ابعاد محتوایی و اجرایی طرح را تشریح کرد. شریفی دوست افزود: «طرح اندیشه تمدن‌ساز با هدف آشنایی عمیق اساتید دانشگاه با منظومه فکری مقام معظم رهبری در حال اجراست.» مدیر امور اساتید معارف و تامین محتوای نهاد رهبری در دانشگاه آزاد اسلامی، کتاب «طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن» را مشتمل بر نظام معرفتی قرآنی در حوزه علوم انسانی، اجتماعی، روانشناختی و دانش مدیریت در کتاب مذکور دانست و افزود: «با اینکه نیم‌قرن از ایراد سخنرانی‌های حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) گذشته، لکن محتوای آن نو، تازه و گره‌گشای مشکلات اجتماعی امروز است.» شریفی دوست در ادامه شیوه‌های تجربه‌شده در مطالعه و مباحثه کتاب و سامانه‌های مجازی مربوط به طرح را تبیین و بر اهتمام اساتید عضو نسبت به اجرای دقیق برنامه تأکید کرد. وی در پایان با قدردانی از اساتید دانشگاه آزاد اسلامی استان گلستان و دست‌اندرکاران طرح اندیشه تمدن‌ساز، ایجاد دبیرخانه در استان را برای تسهیل امور مربوط به طرح را راهگشا دانست.

در این مراسم محمد ذوالفقاری، مسئول نهاد رهبری در دانشگاه آزاد اسلامی استان گلستان گفت: «استان گلستان دارای ۶ واحد و ۶ مرکز دانشگاهی است که با استقبال پرشوری از سوی اساتید نسبت به این طرح مواجه شدیم، به‌نحوی که تعداد ۳۴۴ تن از اساتید در قالب ۸۰ گروه سه تا سه نفره ساماندهی شدند و گروه هر به نام یکی از علما و فضلاء مسلمان نامگذاری شد.»

وی تأکید کرد: «همچنان فرصت ثبت‌نام از اساتید وجود دارد.»

دکتر ولایتی:

شورای عالی انقلاب فرهنگی فرمانده قرارگاه حفظ و تقویت ظرفیت‌ها و داشته‌های فرهنگی و علمی کشور است

بیش از ۳۱ سال است که به‌عنوان عضو حقیقی فرهنگ و تمدن اسلامی و ایران شورا را بر عهده دارید، اقدامات و فعالیت‌های شورا را از زمان تشکیل تاکنون چه مواردی می‌دانید؟

همان‌گونه که عرض کردم، در واقع شورای عالی انقلاب فرهنگی باید به‌عنوان فرماندهی و قرارگاه حفظ و تقویت ظرفیت‌ها و داشته‌های فرهنگی و علمی کشور محسوب شود و در راستای منسجم کردن فعالیت‌های بخش‌های مختلف مرتبط با این مسئولیت‌گام بردارد و در این جهت نیز اقدامات متنوعی را انجام داده است.

حضور فرهیختگان، نخبگان و برجستگان فرهنگی، علمی، مذهبی و دینی به‌عنوان اعضای حقیقی در کنار مدیران و مسئولان اجرایی دستگاه‌ها با حضور و مدیریت رئیس‌جمهور امکان بسیار مهمی را به‌وجود آورده تا کشور بتواند علاوه بر تعیین و تصویب برنامه‌های کوتاه، میان‌مدت و بلندمدت، ابلاغ مصوبات لازم‌الاجرا، سیاست‌گذاری کلان نظام فرهنگی کشور، جلوگیری از موازی‌کاری در دستگاه‌های مختلف و... در راستای اهداف خود حرکت کند که البته متناسب با هر دوره‌ای می‌تواند قابل ارزیابی و بررسی دقیق قرار گیرد اما در یک نگاه کلی در تصمیمات و اقدامات اجراشده شورا، می‌توان ثمرات و خدمات جدی را برشمرد.

البته تقویت و توسعه دقیق‌تر فعالیت‌ها و بهره‌مندی مناسب‌تر و کارآمدتر از جایگاه این شورا نیز باید همواره مورد توجه قرار داشته باشد.

به مصوبات شورا در سیاست‌گذاری و اجرای کلان نظام فرهنگی به‌عنوان اسناد بالادستی اشاره داشتید. این موارد را تا چه حد موثر در مدیریت، هدایت و دستیابی به اهداف تعریف‌شده می‌دانید؟

فعالیت و اقدام فرهنگی برخلاف دیگر موضوعات، بسیار ظریف، حساس، فراقی و در بسیاری از موارد نیز زمان‌بر است و لذا باید طرح‌های دقیق، کارشناسی و جامع در مسیر تحقق اهداف تعیین و ارائه شود و اثرگذاری آنان نیز متناسب با همین دقت و اهتمام در تصمیم‌سازی، تصمیم‌گیری و اجرا قابل توجه است و مهم‌تر اینکه باید نگاه بلندمدت را مدنظر قرار داد.

بنابراین هم در حوزه کارشناسی و پژوهشی و هم در صحن شورا باید با جدیت موضوعات را بررسی و نسبت

مستقیم تهدید و آسیب محسوب می‌شود. رهبر کبیر انقلاب (ره) با تشکیل شورای عالی انقلاب فرهنگی این پیام روشن را در جهت رهایی از استعمار فرهنگی، تقویت و انسجام مبانی فکری و فرهنگی و ایجاد زیرساخت‌های لازم برای این مهم در جامعه مورد توجه و تأکید قرار دادند که با تقویت فرهنگ و داشته‌های فکری و عقیدتی در جامعه، هیچ عاملی نمی‌تواند استقلال و شکوفایی کشور را مورد آسیب و تهدید قرار دهد.

نکته مهم این است که اتفاقاً در حوزه نظامی و دفاع مقدس هم بیش از جنبه‌های سخت‌افزاری، مولفه‌های فرهنگی، شهادت‌طلبی، مبانی اسلامی، ایثارگری و... موثر بود و امروز هم عامل موثر در مقاومت و ایستادگی ملت بزرگ ایران برابر متجاوزان و توطئه دشمنان منطقه است که همه تلاش خود را با تشکیل شبکه‌های متعدد و معاند رسانه‌ای، حمایت مستقیم از دشمنان و مزدوران نظام و... برای از بین بردن همین ارزش‌ها به کار برده‌اند و البته همواره در طول ۴۰ سال گذشته نیز ناکام بوده‌اند. اگر نگاهی گذرا به وقایع تاریخی داشته باشیم نیز به وضوح می‌توان مشاهده کرد که سلطه‌گران چگونه با تخریب زیرساخت‌های اندیشه‌ای نخبگان، جذب و مرعوب کردن گروه‌های مرجع در کشورها و ایجاد بی‌هویتی و بی‌تفاوتی در سطح جامعه مقاصد استعماری و نهایتاً تسلط همه‌جانبه خود را محقق کرده‌اند که در مورد ایران هم در گذشته آزموده شده و بارها نیز مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) نسبت به شیخون و تهاجم فرهنگی و اینکه بدخواهان نظام در مواجهه با ایران، فرهنگ را محور فعالیت‌ها می‌دانند، هشدار داده‌اند.

با این توضیحات، طبیعی است که بانی این نظام دینی و فرهنگی که احیای تفکر اسلامی را در جهان و ایران پایه‌گذاری کردند، با شناخت و اشراف دقیق، رهایی‌یابی از نظام سلطه را تقویت فرهنگی، دینی و استقلال فکری و اندیشه‌ای نظام بدانند و تبلور این دیدگاه هم در تشکیل شورای عالی انقلاب فرهنگی به‌عنوان فرمانده قرارگاه حفظ و تقویت ظرفیت‌ها و داشته‌های فرهنگی و علمی کشور باشد.

بنابراین اهمیت این توجه را هم در تاسیس و هم جایگاه اساسی آن در اقدام می‌توان ملاحظه و حساسیت و مسئولیت آن را درک کرد.

با عنایت به اینکه جناب‌عالی از سال ۱۳۶۸ به مدت

دکتر ولایتی عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی به مناسبت ۱۹ آذرماه، سالگرد تشکیل این شورا، طی گفت‌وگویی به سئوالات مرکز خبر شورای عالی انقلاب فرهنگی در خصوص جایگاه و نقشی که این مجموعه باید و می‌تواند در حوزه سیاست‌گذاری و مدیریت کلان فرهنگی کشور ایفا کند، پاسخ داد. مشروح این گفت‌وگو در ادامه ارائه می‌شود.

شورای عالی انقلاب فرهنگی در ۱۹ آذر ۶۳ تشکیل شد و ۳۶ سال در زمینه‌های مختلف فعالیت کرد. نظر جناب‌عالی در خصوص ضرورتی که حضرت امام (ره) برای تشکیل این شورا فرمودند، به‌ویژه در آن مقطع زمانی، چه بوده است؟

نهضت امام خمینی (ره) در واقع یک حرکت دینی، مذهبی و معنوی با دیدگاه‌های فرهنگی و محوریت و پشتیبانی ملت برای تشکیل نظام مردم‌سالار دینی بود و اتفاقاً همین مولفه‌ها، تفاوت این انقلاب با نمونه‌ها و انقلاب‌های دیگر و در تضاد با دیدگاه نظام سلطه محسوب می‌شود و لذا هر عامل دیگری حتی جنگ در آن دوره زمانی نمی‌توانست این مهم و نشانه‌گذاری‌ای را که معمار کبیر انقلاب اسلامی داشتند، تحت الشعاع قرار دهد.

از همین جهت نیز باید تأکید کرد که از نظر امام (ره) و بعد از ایشان مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) نه جنگ و مواجهه نظامی بلکه تهاجم فرهنگی می‌تواند تهدید جدی محسوب شود و لذا همواره بر توجه به نقاط قوت و ظرفیت‌های ارزشمند مبانی فرهنگی اسلامی و ایرانی و نظام مردم‌سالار دینی تأکید داشتند و دارند. در واقع امام (ره) با شناخت دقیق از اینکه نظام سلطه بیش از توان و ظرفیت نظامی و مستقیم خود بر غلبه دادن فرهنگ غیر در جوامع تحت سلطه و استحاله فرهنگ کشورها، آنان را به استعمار می‌کشاند، این رویکرد را اتخاذ فرمودند و لذا نقطه آسیب‌پذیر، همین جنبه‌های فرهنگی است که باید مورد توجه ویژه قرار گیرد.

ایران با دارا بودن آموزه‌های اسلامی، ارزش‌های دینی و اخلاقی، سابقه تمدنی، فرهنگ غنی ایرانی و... دارای ظرفیت‌های بی‌بدیلی است که همواره مورد تهدید و حمله فکری و فرهنگی سلطه‌طلبان قرار داشته است. بنابراین در مقابل و مواجهه با آن باید حفظ و تقویت آن مورد پیگیری و توجه قرار گیرد و تهاجم نامرئی فکری و اندیشه‌ای و استحاله فرهنگی بیش از جنگ و مواجهه